

BILTEN

broj 7

07.06.2012.

Tiraž: 300 primeraka

SADRŽAJ

Uredbe MPTŠV

Mr Anka Kačarević,.....st. 3

Proizvodnja povrća kao drugog useva(proizvodnja cvekle)

Jelena Marković, dipl.ing.....st. 4

Uticaj različitih faktora na kvalitet ovčijeg mesa

Dragoljub Krajnović, dipl.ing.....st. 6

UREDBE MPTŠV U 2012.G.

MERE ZA UNAPREĐENJE STOČARSTVA

Vlada Republike Srbije je na predlog Ministarstva poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede usvojila Uredbe o uslovima i načinu korišćenja podsticajnih sredstava za podršku nabavke osnovnog stada u svinjarstvu, ovčarstvu i kozarstvu kao i Uredbe o korišćenju podsticajnih sredstava za tov svinja i tov junadi u 2012. godini.

Pravo na podsticajna sredstva ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo, preduzetnik i pravno lice.

Registrovani poljoprivredni proizvođači podsticaje mogu da koriste za nabavku nazimica i nerastova starosti od 5 do 8 meseci. Bespovratna sredstva iznose 10.000 dinara po kvalitetnom priplodnom grlu ukoliko je grlo kupljeno nakon stupanja na snagu ove uredbe i ako poljoprivrednik to grlo koristi za dalju reprodukciju na sopstvenom gazdinstvu u naredne tri godine.

Bespovratna podsticajna sredstva za nabavku osnovnog stada u ovčarstvu i kozarstvu koriste se za šilježice, šilježane, dviski i dvizaca, starosti od 6 do 18 meseci i iznose 5.000 dinara po kvalitetnom priplodnom grlu. Poljoprivredni proizvođač ostvaruje podsticaje ukoliko je grlo kupio nakon stupanja na snagu ove uredbe i ako to grlo koristi za dalju reprodukciju na sopstvenom gazdinstvu u naredne četiri godine. Zahtevi za podsticajna sredstva podnose se Upravi za agrarna plaćanja u Šapcu do 31. oktobra 2012. godine..

Uredba o korišćenju podsticajnih sredstava za tovne svinje u 2012. godini

- Prava na korišćenje podsticaja imaju i pravna i fizička lica, nosioci registrovanog poljoprivrednog gazdinstva;
- Podsticaj se odnosi na grla koja su završila tov, sa minimum 90 kg telesne mase a isplaćuju se po utovljenom grlu, u periodu od dana stupanja na snagu uredbe, (novi tov) i ista su obeležena i predata klanici;
  - Grla moraju biti u vlasništvu podnosioca zahteva;
  - Zahtev se predaje upravi za agrarna plaćanja MPTŠV, u saradnji sa asistentom savetodavcem;
- Minimum je 10 grla po zahtevu da bi se ostvario podsticaj;

- Iznos podsticaja po utovljenom grlu je 500 dinara;
- Podsticaj se isplaćuje samo za grla predata klanici;
- Korisnik sredstava je dužan da uz zahtev dostavi i fotokopiju prijemnice, izdate od strane klanice, kao i fotokopiju uverenja o zdravstvenom stanju životinja, izdatu od strane nadležne veterinarske službe;
- Rok za podnošenje zahteva je 31.12.2012. godine;
- Zahtevi se podnose u saradnji sa asistentom savetodavcem.

Uredba o korišćenju podsticajnih sredstava za tov junadi u 2012. godini

- Prava na korišćenje podsticaja imaju i pravna i fizička lica, nosioci registrovanog poljoprivrednog gazdinstva;
- Podsticaj se odnosi na tova grla, koja su oteljena ili uvežena u 2012. godini;
- Neophodno je da grla provedu minimum 185 dana u vlasništvu podnosioca zahteva;
- Podsticajna sredstva se ostvaruju nakon podnošenja zahteva, (avans), a zahtev se predaje upravi za agrarna plaćanja MPTŠV;
- Iznos podsticaja po utovljenom grlu je 5.000 dinara;
- Korisnik sredstava je dužan da nakon završenog tova i predaje grla klanici, dostavi MPTŠV-u fotokopiju prijemnice, izdate od strane klanice;
- Rok za podnošenje zahteva je 31.01.2013. godine;
- Dostavljanje prijemnice izdate od strane klanice o završetku tova, najkasnije do 31. marta 2014. godine;
- Zahtevi se podnose u saradnji sa asistentom savetodavcem.

Mr Anka Kačarević

OBLAST POVRTARSTVO

PROIZVODNJA POVRĆA KAO DRUGOG USEVA

Posle ubiranja graška, ranog kupusa, ranog krompira, jecma, pšenice i još nekih povrtarskih i ratarskih useva ostaje dosta dug vremenski period do pojave ranih jesenjih mrazeva.

S obzirom da mnoge povrtnaske kulture imaju relativno kratak vegetacioni period, posle žetve navedenih useva mogu se veoma uspešno proizvesti mnoge povrtarske kulture.

Uspešna proizvodnja povrca uopšte, a drugog useva posebno, ne može se ostvariti bez navodnjavanja, naročito povrce koje se proizvodi preko rasada kao što su kupusnjace, paradajz, paprika, plavi patlidžan i drugo.

Važno je istaci da kod svih povrtarskih kultura pri proizvodnji kao drugog useva treba primeniti plitku obradu (ne dublje od 15-20 cm), i to odmah nakon skidanja predhodne kulture uz brzu i kvalitetnu priprmu zemljišta. Ukoliko se koristi stajsko đubrivo unosi se sa oranjem, pri cem u treba da bude zgoreo stajnjak.

Setva, odnosno sadnja, vecine kultura mora biti odmah nakon izvršene pripreme zemljišta, jer se kašnjenjem svakim danom gubi velika kolicina toplote i svetlosti a time se smanjuje prinos.

PROIZVODNJA CVEKLE

Cvekla je veoma stara povrtarska kultura ali se od uvek smatra i znacajnom lekovitim biljkom. Zbog relativno kratke vegetacije može se proizvoditi kao glavni ili kao naknadni drugi usev. Kod nas je mnogo masovnija proizvodnja cvekle kao drugog useva. Za proizvodnju cvekle zemljište treba da je dobro obradeno na dubinu oko 20- 30 cm i dobro pripremljeno sa obezbedenom mrvicastom strukturom. Cveklu ne treba đubriti stajnjakom nego samo mineralnim đubrivima. Đubri se sa oko 500 kg kompleksnog đubriva formulacije 15:15:15. Za letnju potrošnju cvekla se seje pocev od polovine marta pa do kraja maja. Dok za jesenju i zimsku potrošnju i za preradivacku industriju cvekla se seje u junu ili pocetkom jula. Za letnju potrošnju cveklu treba sejati u više setvenih rokova da bi se obezbedilo sukcesivno pristizanje i snabdevanje tržišta mladom i kvalitetnom cveklom.

Cvekla se na malim površinama u baštenskoj proizvodnji seje u redove na razmak 30-40 cm a na vecim površinama seje se mašinski sa razmakom izmedu redova 50-60 cm. Setva se cesto obavlja u cetvoro ili petoredne trake gde je razmak izmedu traka

60 cm, a između redova u traci 30-40 cm. Setva se obavlja na dubinu 2-3 cm. Za 1 ha potrebno je

5-6 kg fino doradenog semena. Postoje pokušaji da se cvekla seje veoma gusto kako bi se dobili veoma sitni korenovi precnika 2-5cm u cilju dobijanja mini cvekle i kao takvi celi korenovi se mariniraju.

Nakon nicanja, cveklu treba proređivati na razmak 6-10 cm biljka od biljke.

Proređivanje je nužno izvesti jer se za setvu obicno koriste klubad iz kojih niče više biljaka. Posle proređivanja vrši se meduredna kultivacija, navodnjavanje, zaštita od štetcina i bolesti. Suzbijanje korova u cvekli vrši se upotrebom herbicida koji se koriste i u šecernoj repi. Cveklu napadaju iste bolesti i štetcine kao i šecernu repu pa je i zaštita od bolesti i štetcina slična.

Kao naknadni ili drugi usev cvekla se gaji posle ubiranja graška, salate, ranog kupusa, jecma pa i pšenice. Pri ovoj proizvodnji uglavnom se postiže bolji kvalitet cvekle nego pri proletoj proizvodnji. Proizvodnja cvekle kao drugog useva može se obezbediti samo u uslovima navodnjavanja.

Berba cvekle pri letnjoj proizvodnji pocinje kad dostiže Precnik 4-5 cm. Berba u ovoj proizvodnji obavlja se sukcesivno pri cemu se prvo беру najrazvijenije biljke a slabije se ostavljaju da narastu i tako redom.

Mlade cvekle se cupaju i ciste od oštćenog lišca i zemlje i vezuju u veze po 4-6 komada i iznose na tržište. Kasni usevi se ubiraju pre nastupanja jacih mrazeva jer koren izmrzava na temperaturi od -20 C do -30C. Nakon vadenja ostranjuju se listovi i korenovi se cuvaju u posebnim skladištima, podrumima ili trapovima. Prinos cvekle dostiže oko 20-30 t/h.

Marković Jelena dipl.ing ratarstva

OBLAST STOČARSTVO

UTICAJ RAZLIČITIH FAKTORA NA PROIZVODNJU OVČIJEG MESA

Proizvodanja i kvalitet ovčijeg i jagnječeg mesa zavisi od niza činioca, koji se načelno mogu svrstati u dve grupe: -faktore nasledne osnove;

-faktore spoljne sredine;

Selekcija ovaca je svakako jedan od primarnih metoda koji uključuje obe grupe pomenutih činioca. Zahvaljujući selekciji, stvorene su i unapređene ranostasne rase ovaca, odnosno populavcija koje su usmerene na veću i kvaletniniju proizvodnju mesa. Ove rase se odlikuju izrazitom tovnosću što uslovljava velike količine mesa visokog kvaliteta. Odlično iskorišćavaju hranu što predstavlja dobru osnovu za ispolavanje tovnih karakteristika. Od tovnih rasa u Evropi i svetu široko su zastupljene engleske mesnate rase ovaca, zatim teksel, il d franse. Da bi se upotpunosti ispoljio genetski potencijal na mesnatost, neophodno je da se za visokoproizvodna grla mesnatih rasa obezbedi kvalitetna hrana tokom cele godine i da prati faze biološkog i proizvodnog ciklusa.

Industrijsko ukrštanje ovaca je već ustaljen metod koji se primenjuje za proizvodnju većih količina kvalitetnog jagnječeg mesa. Povećanje proizvodnje i poboljšanje kvaliteta jagnječeg mesa postiže se korišćenjem specijalizovanih rasa ovaca za proizvodnju mesa,,s obzirom da one prenose ovu osobinu na potomstvo prilikom ukrštanja sa drugim plemenitim i slabo proizvodnim rasama. Za ovaj selekcijski metod koriste se dve, tri ili više rasa. Utvrđeno je u savremenoj stočarskoj praksi da niz poželjnih proizvodnih osobina kao što su povećanje količine mesa, bolje iskorišćavanje konzumirane hrane, veća produkcija rasta kod tako dobijenog potomstva.

Utica j na proces razmnožavanja ; Metodom izazivanja polnog žara kod ovaca intenzivira se ovčarska proizvodnja, time što se povećava intenzitet plodnosti i deluje na povećanje broja jagnjadi u zapatu. Suština se zasniva na tome da se izazove polni žar u ovaca u ranoj fazi posle jagnjenja, čime bi se omogućila kontinuirana proizvodnja jagnjadi tokom cele sezone. Osim toga, ovim metodom se pospešuje dobijanje maksimalnog broja potomaka za vreme proizvodnog života plotkinje. Cilj je obezbediti uslove za dva jagnjenja tokom jedne kalendarske godine ili tri jagnjenja za dve godine. Danas se uspešno primenjuje metod veštačkog izazivanja polnog žara putem hormonskih, hranidbenih ili svetlosnih postupaka.

dipl.ing. Dragoljub Krajnović

